Samarbeidsrådet for
tros- og livssynssamfunn

Referat fra rådsmøte i STL

Tid: Onsdag 17. september kl. 15.30–20.00
Sted: Oslo Hospital
Oslo gate 40, 0192 Oslo

	Rådsmøtet
Sak 1	Godkjenning av innkalling, dagsorden og referat, samt innmelding av saker til eventuelt.
	Rådet ble ønsket velkommen til møtet på Oslo Hospital, der STLs nye kontorer er lokalisert. En sak ble meldt til eventuelt. **Vedtak:** Rådet godkjente innkallingen og dagsorden, samt rådmøtereferatet 9/6-25.
Sak 2	Tronskifte
	28. august 2026 døde H.M.K. Harald V. En stor andel av STLs medlemmer tok en aktiv del i å lede Norges befolkning gjennom sorgen, minnemarkeringer og avskjed. Generalsekretær orienterte om STLs rolle i sørgeperioden, om sekretariatets arbeid for å synliggjøre det norske tros- og livssynsmangfoldet og arkivering av våre medlemmers aktiviteter. STL deltok ved følgende offisielle markeringer: • Kondolansaeudiens på Slottet med H.M. Kong Haakong og H.K.H. Kronprinsesse Ingrid Alexandra. Styreleder og generalsekretær representerte STL ved denne anledning • Lukket defilering ved H.M.K. Haralds kiste i Slottskapellet. STLs tros- og livssynslederforum representerte STL ved denne anledning • H.M.K. gravferd i Oslo domkirke. STLs lederforum representerte STL ved denne anledning STL arrangerte også en fellesmarkering i Oslo rådhus, sammen med STL Oslo, med signering i kondolanseprotokoll. De lokale STL gruppene holdt fellesmarkeringer flere steder i landet.

Sak 3	Presentasjon av ny kartlegging av STLs medlemssamfunns arbeid/aktiviteter for unge
	Det er i løpet av våren foretatt en kartlegging av medlemssamfunnenes arbeid med og for unge, som et kunnskapsgrunnlag for å videre utvikle STLs arbeid med og for unge. Kartleggingen ble presentert for rådet av rådgiver Vivian Phan.
Sak 4	Arbeidsgruppe STL ung
	I henhold til STLs handlingsplan for 2026 skal det settes ned en arbeidsgruppe som skal drøfte ulike måter og modeller organisasjonen vår kan og bør arbeide med unge (18-35 år) i årene som kommer. Det er ønskelig at gruppen legger frem sine anbefalinger til siste rådsmøte før sommeren (våren 2027). Styret foreslo følgende arbeidsgruppe, bestående av fire av våre unge rådsrepresentanter, samt styreleder og en fra sekretariatet: • Falahud-Din Chughtai, Ahmadiyya • Ronald Minh Tuan Dang, Buddhistforbundet • Nancy Lystad Herz, Human-Etisk Forbund • Sara Faugstadmo Berg, Norges Kristne Råd • Kristine Høiland, styreleder • 1 representant fra sekretariatet Samtlige over har stilt seg til disposisjon. **Vedtak:** Foreslåtte arbeidsgruppe ble utnevnt.
Sak 5	Dialog-bolk
	En viktig del av STLs 30års-jubileumsfeiring er større fokus på og synliggjøring av dialog. Rådet ble delt inn i mindre grupper for dialog om tema kongelig gravferd. Hvordan ville en kongelig gravferd sett ut i deres tradisjon? Vi har alle ulike gravferdstradisjoner. Hvis Kongen hadde tilhørt ditt tros- eller livssynssamfunn, hvordan ville denne sørgeperioden sett ut?
Sak 6	STLs nye gravferdsveileder
	Generalsekretær innledet om STLs nye gravferdsveileder: "Slekters gang og bortgang – en gravferdsveileder for et livssynsåpent Norge". Veilederen er et resultat av et samarbeid mellom STL og forsker Nora Stene, førsteamanuensis i religionsvitenskap ved Universitetet i Oslo. Veilederen omtaler gravferdstradisjonene i hvert av STLs medlemssamfunn, med henblikk på at den skal benyttes av gravferdsbyråer over hele landet. Veilederen ble presentert av Nora Stene og kommentert av Åse Skrøvset, bransjeleder i Virke Gravferd, på vegne av hele gravferdsbransjen.

Sak 7	Generalsekretæren orienterer
	• Sekretariatet i STL har flyttet til nye lokaler i Oslo Hospital. • Under Olavsfest arrangerte STL Trondheim flere åpne arrangement i ulike religiøse forsamlingshus. • STL har deltatt på Arendalsuka i flere arrangementer. • STL har vært aktiv ifm tronskifte, se egen sak. • I høst vil det være to praktikanter og to studenter knyttet til det nasjonale sekretariatet. Disse ble presentert for rådet. • 25. oktober gjennomføres årskonferanse med tema negativ sosial kontroll. • 26. oktober lanseres boken *Et livssynsåpent samfunn*. Samme dag arrangerer STL 30-årsjubileumsfest • Klimatoppmøtet COP31 arrangeres i år i Tyrkia, og det sendes en liten delegasjon fra STL. • Religions for Peace gjennomfører en europeisk samling i Oslo 8. - 10. desember. Det blir blant annet møter, parallelle sesjoner og åpne sesjoner.
Sak 8	Runde rundt bordet
	Rådsmedlemmene delte korte statusoppdateringer fra sine medlemssamfunn. **Den katolske kirke**: I privatskolesaken har det kommet en avklaring i religiøse privatskolers fordel. Kirken har kommet med uttalelse om aktiv dødshjelp. De har invitert paven til å lage et jubelår for Norge, fra olsok 2030 til olsok 2031. Gjennomført mariaprosesjon. Unge har gjennomført Ministrant-NM og ledertreningshelg, samt nordiske ungdomsdager i år i Oslo, **Norges Hindu Kultursenter**: Økende aktivitet blant hinduer. Har begynt på siste fase av tempelet, tårnet, som blir helt ferdig i 2029. **Den norske kirke**: Preget av kongens gravferd. Viste at man kunne reagere veldig raskt. Samarbeidet med andre tros- og livssynssamfunn, blant annet deltok i katolsk rekviemmesse. Mellomkirkelig råd har møttes på Stiklestad, jobber mot nasjonaljubileet som nasjonalt satsningsområde. Snakk om verdier i nasjonaljubileet, ønsker å jobbe for et bærekraftig og rettferdig samfunn. Ønsker å løfte frem internasjonale, interreligiøse og økumeniske samarbeid. Neste år er merkeår med samer: Dialogmetodikken fint å bruke også i freds- og forsoningsarbeidet med de nasjonale minoritetene. **Buddhistforbundet**: Ny runde med å behandle nye medlemsorganisasjoner, særlig å få med flere i Trøndelag og i nord. Ny barnebok på norsk med tegninger fra India og fine historier fra buddhistisk tradisjon oversatt til norsk. **Norges Kristne Råd**: Egen minnemarkering for kongen med medlemskirker. Flere arrangementer knyttet til nasjonaljubileumssatsningen: Fra menneskeofringer til almisser og et arrangement i Gjesvær. Forbereder generalforsamling til våren. **Holistisk Forbund**: Er i midlertidig lokaler og flytter om to uker. Skal holde seremonikurs, samt høstjevndøgnfeiring sammen med samene. **Sanatan Mandir Sabha**: Minnesmarkering for avdød konge med STL og statsråden i templet. Mye feiringer fremover. 30-årsjubilleum for tempelet neste år. Alle i STL-rådet er invitert. **Bahá'í-samfunnet**: Har arrangert interne seminar i forbindelse med totalforsvarsåret. Neste år er det 100-årsjubileum for bahá'í-samfunnet i Norge.

	Muslimsk Dialognettverk: Krevende med mye i media. **Ahmadiyya**: 70-årsjubileum neste år. **Human-Etisk Forbund**: Satte pris på hvordan Birte løftet frem mangfoldet i samband med gravferden. Organiserer et krafttak for å få til livssynsåpne seremonier i forbindelse med valget 2027. **Det Mosaiske Trossamfund**: Andre har kuppet krystallnatten, så skal selv ha et arrangement i år. Selve Bergveien skal oppgraderes og gjøres finere, til tross for sikkerhetstiltakene. Ungdomsorganisasjonen, som ble gjenetablert i 2023, har hatt en europeisk samling. **Jesu Kristi Kirke av Siste Dagers Hellige**: Har hatt besøk av seniorleder i kirken i Norge og ville ha rundebordskonferanse om religionsfrihet. Det ble en fin samling likevel. Mange som er opptatt med å finne sine røtter, kom fem amerikanere som de kunne hjelpe med å finne sitt opphav på Lier. **Kristensamfunnet**: Oppstart av nordisk seminar på teologi og kristologi og antroposofi med 25 interesserte. Håper at noen av disse er interessert i å gå en prestelig vei. Fra nyttår ble prestekretsen i Norge redusert fra fem til tre. Ikke bærekraftig, så det blir en nedskalering. Arbeider med å få i gang Ung i Kristensamfunnet, sliter med å få nok unge voksne til å bli selvgående.
Sak 9	Eventuelt
	Bahá'í-samfunnet meldte inn en sak til eventuelt. Rådsrepresentant fra Bahá'í-samfunnet tok opp at regjeringen arbeider med ny struktur i videregående skole, og vurderer å fjerne religionsfaget. Generalsekretær svarte at STL er kjent med dette, og arbeider med å komme med et høringssvar.

	Til stede
Rådet	**Til stede:** Ahamidyya Muslim Jama'at Faisal Suhel Bahá'í-samfunnet i Norge Bjørn Hubendick Nika Sabetrasekh Buddhistforbundet Gunaketu Kjønstad Nirmala Eidsgård Sara Sukkert Den katolske kirke Ragnhild Aadland Høen Anna Dan Vy Vu Den norske kirke Harald Hegstad Berit Hagen Agøy Det Mosaiske Trossamfund Elisabeth Malting Maja Haaland

	Gurudwara Sri Guru Nanak Dev Ji Gurmail Singh Bains Holistisk Forbund Toril Nicolaisen Kilde Human-Etisk Forbund Lars-Petter Helgestad Nancy Herz Trond Enger Jesu Kristi Kirke Øystein Amundsen Kristensamfunnet Kristine Høiland (møteleder) Muslimsk Dialognettverk Sajid Rahem Norges Hindu Kultur Senter Thibaharan Alakaratnam Norges Kristne Råd Håkon Sigland Joanna Udahl Sara Faugstadmo Berg Sanatan Mandir Sabha Vijay Kalsi Mohini Kaushik **Ikke til stede:** Ingen
	Birte Nordahl, generalsekretær Niels Fredrik Skarre, assisterende generalsekretær Alasdair McLellan, rådgiver Anders Garbom Bjørklund, politisk rådgiver Thomas Mittun-Kjos, kommunikasjonsrådgiver Kai Erik Westergaard, fagrådgiver Vivian Phan, rådgiver
Gjester	Nora Stene, Universitetet i Oslo (under sak 6) Åse Skrøvset, Virke Gravferd (under sak 6)

Oslo, 18. september 2026

Birte Nordahl,
Generalsekretær